Landschapsoecologisch onderzoek in de Overasseltse en Hatertse vennen (posterpresentatie)

L. Huijs, H. Peters & E. Clerx

Doelstellingen

1. Het opstellen van een libellentypologie, gebaseerd op presentiegegevens. Uitgangspunt voor deze typologie is dat het voorkomen van soorten niet op toeval berust, maar bepaald wordt door de aanwezige biotische en abiotische factoren.
2. Het vervaardigen van een synoecologische libellenkaart, waarbij de libellentypen gerelateerd worden aan de aanwezige landschapselementen.

Methode

1. Inventarisatie: In 107 gridcellen (50x50 meter) werden gedurende 6 inventarisatieronden gegevens verzameld betreffende presentie, abundantie en voortplantingsgedrag. Iedere gridcel werd gedurende 15 minuten op een systematische manier doorlopen.
2. Analyse: Uitgaande van de presentiegegevens werden de gridcellen door een TWINSPAN-analyse geordend tot groepen (zogenaamde "libellentypen"). Binnen deze groepen zijn de verschillen zo klein mogelijk; tussen de groepen zo groot mogelijk.

Resultaten

1. Uitgaande van de 107 gridcellen worden er door de TWINSPAN-analyse 12 libellentypen onderscheiden.
2. Binnen de gridcellen van deze 12 typen konden 4 landschapstypen worden onderscheiden. Uitgaande van deze 4 landschapstypen blijven er nog 4 libellentypen over van de oorspronkelijke 12. De libellentypen worden door de volgende parameters beschreven: totaal aan waargenomen soorten, min-max aantal waargenomen soorten, libellendichtheid,

algemene en constante soorten, voortplanting en landschapstype.
3. Extrapolatie van de, op de 107 geïnventariseerde gridcellen gebaseerde, typen naar het totale studiegebied resulteert in een synoecologische libellenkaart.

Conclusies

1. Uitgaande van de aanwezige landschapstypen wordt de libellenfauna verdeeld in 4 libellentypen:

Type 000: Open landschapstype met een "droog" karakter.

Type 001: Gesloten landschapstype met een "droog" karakter.

Beide landschapstypen hebben voor libellen die zich verder van het water begeven een duidelijke betekenis (foerageergebied, verblijfplaats tijdens de rijpingsfase en na de voortplanting en tandemvorming). Bijvoorbeeld *Sympetrum danae, Aeshna cyanea* en *Enallagma cyathigerum* .

Type 01: Zure, oligotrofe vennen, al of niet omgeven door heide of bos. Het is het libellenrijkste type met een karakteristieke libellenfauna. Bijvoorbeeld: *Libellula quadrimaculata, Leucorrhinia dubia* en *Aeshna juncea* .

Type 1: Metatrofe vennen, omgeven door weilanden, akkers en bos. Soorten met een voorkeur voor eutrofere wateren komen hier voor. Bijvoorbeeld: *Sympetrum sanguineum, Sympetrum vulgatum* en *Ischnura elegans*

2. De verspreiding van de libellentypen kan slechts op een grove wijze aan het landschap gerelateerd worden.

3. Een libellentype wordt beïnvloed door de in de omgeving gelegen libellentypen.

Het verslag van dit onderzoek is te bestellen door *f*9,75 over te maken op giro 3458446 ten name van L. Huijs te Nijmegen.